

Рис. 1. Діаграма навчальних досягнень учнів експериментального та контрольного класів по закінченню експерименту

Виконання дослідження проблеми дає підстави зробити такі висновки:

- для розвитку творчих вмінь ефективним є застосування, на уроках трудового навчання, різних типів творчих завдань;
- розв'язання навчальних творчих завдань доцільно здійснювати поетапно:
 - а) одержання вихідних даних;
 - б) пошук новизни;
 - в) аналіз результатів пошуку.

Вчителю рекомендується використовувати творчий підхід до застосування завдань, включати їх в ту чи іншу структурну частину уроку: пояснення нового матеріалу, практичну роботу, закріплення отриманих знань, повторення і інші. Вчитель може самостійно полегшувати і ускладнювати завдання.

Проведене дослідження, звісно, не вичерпує всіх проблем формування творчих вмінь учнів. Подальші дослідження, на нашу думку, слід проводити за такими напрямками: підготовка вчителя до розвитку в учнів творчих умінь; застосування інформаційно-телекомунікаційних технологій навчання у вищій і середній школі в процесі розвитку творчих вмінь.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Терещук Г. В. Дифференцированные задания по техническому труду для учащихся V – VII классов : Методическое пособие. – М. : НИИ труд. подгот. и профориент. АПН СССР, 1991. – 94 с.
2. Трудове навчання. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів 5-12 класи / Затверджено Міністерством освіти і науки України / [Л. І. Денисенко, Д. Е. Кільдеров, Г. А. Кондратюк, та ін.]. – К. : Ірпінь, 2005. – 256 с.
3. Войний О. М. Проблемні задачі як засіб розвитку творчих здібностей учнів / О. М. Войний // Педагогіка. – 2005. – № 5. – Режим доступу до журналу :
4. http://www.bdpu.org/scientific_published/pedagogics_1_2005/12

Чорній М.

Науковий керівник – проф. Терещук Г.В.

МЕТОДИКА ПІДГОТОВКИ КРАВЦІВ У ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Галузь легкої промисловості нараховує велику кількість підприємств різних форм власності, на яких здійснюється виготовлення швейних виробів. Кількість інновацій, впроваджених у роботу підприємств, щороку зростає. Тому від випускника професійно-технічного навчального закладу в першу чергу вимагають здатності самостійно застосовувати теоретичні знання в нестандартних робочих ситуаціях. Саме на це націлює Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки, де одним із ключових напрямів державної освітньої політики стає модернізація структури, змісту, форм та методів організації освіти на засадах компетентнісного підходу. Виконання такого складного завдання в системі професійно-технічної освіти передбачає розробку державних стандартів нового покоління. Особливе місце в них займає удосконалення методики процесу навчання для досягнення особистісних професійно важливих якостей майбутніх кваліфікованих робітників. Тому підготовка майбутніх кравців має опиратись на вивчення предмету «Технологія виготовлення одягу», засади якого і визначають формування кваліфікованих та компетентних працівників.

Таким чином, на перший план висувують такі вимоги до рівня професійної підготовки учнів ПТНЗ: формування творчої, активної, самостійної особистості майбутнього компетентного фахівця,

конкурентоспроможного на ринку праці. Проте, в роботі навчальних закладів, інноваційні процеси розвиваються стихійно, що стримує розвиток нового, прогресивного [1;76]. Основним завданням методики навчання — організація діяльності учнів з навчальним матеріалом, а відповідно метод є центральною ланкою детермінації процесу навчання зовнішніми обставинами. Тому необхідно будувати заняття та застосувати такі методи навчання, які дозволили б не тільки ефективно засвоїти високий рівень оволодіння матеріалом, а й сприяли розвитку особистості в цілому.

Визначенням сутності педагогічних засобів професійної й професійно-технічної освіти протягом останніх десятиріч Батишев С.Я., Ващенко М.М., Ничкало Н.Г., Сергеева Л.М. Серед російських вчених відзначимо таких дослідників як Беляєва А.Т., Олейников О.М. та ін. Дослідженням умов процесу навчання займались Бабаскіна А.В. (впровадження інноваційних технологій в навчальний процес), Безценна Т. М. (впровадження сучасних форм та методів при навчанні дорослих), Полуротова В.О. (виробниче навчання учнів профтехучилищ у підготовчий період).

Мета статті полягає у теоретичному обґрунтуванні та експериментальній перевірці удосконаленої методики навчального процесу підготовки майбутніх кравців з предмету «Технологія виготовлення одягу» у професійно-технічних навчальних закладах.

Одним із концептуальних положень оновлення змісту професійно-технічної освіти нині компетентнісний підхід, методика якого змінює не тільки сам зміст співпраці вчителя і учня, а й усі інші складники педагогічного процесу - методи, форми, засоби навчання, діяльність викладача, навчально-пізнавальну діяльність учня тощо. Ця методика передбачає підготовку конкурентоспроможних працівників на ринку праці, розвитку їхніх творчих здібностей. Прагнення до самостійної творчої діяльності дасть змогу не лише завчити інформацію, яка швидше за все при завершенні теми, розділу або курсу навчання не забудеться, а й більш якісно засвоювати знання учнем на новому рівні та використовувати набуті знання на практиці [3;29].

На підставі освітньо-кваліфікаційної характеристики кравця III розряду, зважаючи на сучасні вимоги підприємств – замовників робітничих кадрів, викладачі технології виготовлення одягу визначили складові предметної компетенції з курсу «Технологія виготовлення одягу» для кравців III розряду, а саме:

- Володіння професійною термінологією;
- Розуміння схематичних зображень обробки вузлів виробу;
- Обґрунтування вибору параметрів виконання строчок та швів при проектуванні технологічного процесу виготовлення окремих вузлів виробу;

- Складання технологічної послідовності виготовлення окремого вузла та швейного виробу;
- Перевірка якості виготовлення та аналіз причин виникнення технологічних дефектів виробу.

Компонентами предметної компетенції - розуміння схематичних зображень обробки вузлів виробу є:

- Розуміння умовних позначень на схематичних зображеннях;
- Відтворення схематичних зображень з екрана чи роздавального матеріалу в конспекті;
- Відтворення елементів схематичних зображень напам'ять;
- Креслення схематичних зображень зразків обробки вузлів виробів у розрізі.

Сучасний підприємець зацікавлений у працівнику, який володіє творчим мисленням. Проте, як свідчить проведений аналіз, в ПТНЗ питома вага часу, що відводиться на творчу діяльність учнів, дуже мала. Так, частка часу на творчі ситуації (вирішення творчих завдань, навчальних проблем, дискусії та інше) в реальній педагогічній практиці складає в ПТНЗ – 0,2 відсотка [2;36].

Творче навчання виникає зі взаємного обміну між учнями та викладачами (і тут повинен переважати діалог, а не монолог, в якому вирішуються певні проблеми), але без розвитку самосвідомості та самовпевненості, віри у власні сили, оптимізму учень буде боятися пізнання та відчувати страх перед новими проблемами. Замість того, щоб розвивати свої творчі можливості, він через конформізм буде з ними боротися [4;22].

Для створення умов розвитку творчості учнів доцільно використовувати у процесі навчання:

- педагогіку співробітництва;
- педагогіку оптимізму і успіху;
- проблемне навчання;
- діалог як форму творчої діяльності;
- рефлексивну позицію викладачів і учнів у навчальному процесі;
- евристичні методи навчально-творчої діяльності;
- самостійну роботу учнів як ефективний засіб розвитку творчості.

Таким чином, головною метою удосконалення процесу навчання при викладанні технології виготовлення одягу є: - розвиток творчих здібностей майбутніх фахівців, здатних самостійно працювати та приймати рішення у динамічних, нестандартних ситуаціях сьогодення. Тому удосконалена методика підготовки компетентних і творчих фахівців з предмету «Технологія виготовлення одягу» нами здійснювалася шляхом застосування комплексу навчальних завдань, які наклали свій стиль на дидактично-методичне проведення занять:

I. Завдання на формування допитливості й здатності бачити суперечність.

Їх мета – розвинути в учнів прагнення глибше зрозуміти ту чи іншу послідовність обробки одягу, ставити запитання, аналізувати і помічати суперечності (проблеми).

Наприклад: реалізувати можна через проблемні завдання щодо обробки окремих деталей одягу.

II. Завдання на формування мислення.

Мета – розвинути в учнів вміння обґрунтовано та правильно використовувати термінологію, передбачати результати обробки одягу, знаходити нові нестандартні, оригінальні методи та способи виготовлення виробів.

Наприклад: удосконалити обробку окремих деталей виробів різного типу:

а) проаналізуйте технологічну послідовність обробки одношовного вшивного рукава, описаного ученицею вашої групи. Як ви гадаєте, чи потребує ця робота більшого удосконалення? Якщо так, то якого?

б) роздивіться уважно схему рисунку бокової кишені. Чи потрібно щось зобразити в цій схемі? Якщо так, то зробіть це.

III. Завдання на формування об'єктивності оцінки.

Мета – розвинути в учнів властивості мати свій погляд на підбрану модель для замовника, виконаний ескіз та опис фасону, оформлення лекал, висловлювати власні судження про проведення примірок, об'єктивно оцінювати свої і чужі помилки, займати ту чи іншу позицію щодо обробки виробів.

Наприклад: об'єктивно оцінювати виріб.

Чи подобається вам опис моделі жакета, який ви вивчаєте? Чим саме?

Яка з деталей крою в описі вам здається не вдалою? Чому?

IV. Завдання на розвиток фантазії, креативності(творчих проектів).

Наприклад: запропонувати скласти творчий звіт про спідницю, вечірнє плаття.

Для експериментальної перевірки удосконаленої методики процесу навчання були розроблені уроки на основі стандартних з навчального курсу «Технологія виготовлення одягу». Для того, щоб перевірити ефективність розробленої методики було створено експериментальну та контрольну групи.

На першому етапі для обох груп ми дали контрольні роботи, в зміст яких входили як питання теоретичного характеру, так і практичні завдання. У результатах тестування переважали середні показники рівня знань студентів, вони погано справились як з теоретичними питаннями, так із виконанням практичної роботи. Звідси випливає висновок про те, що діти не можуть виконувати завдання де необхідно порівнювати, критично оцінювати ситуацію, у них слабо сформована система читання схематичного зображення.

На другому етапі ми проводили навчання в контрольній групі за уроками з традиційною методикою подання матеріалу, а в експериментальній за розробленою нами методикою, тобто використання завдань, які стимулюють дітей до дій на практичній роботі, творчо мислити. В кінці експериментальної діяльності ми провели тестування.

Оцінювання знань, які учні отримали на занятті, здійснювалося на початку наступного уроку. Для цього вони розв'язували тести. Завдання будувались так, щоб змогли показати такі знання та вміння, які визначають предметну компетентність та творче мислення з даного курсу для кравців III розряду, а саме:

- володіння професійною термінологією;
- розуміння схематичних зображень обробки вузлів виробу;
- обґрунтування вибору параметрів виконання строчок та швів при проектуванні технологічного процесу, виготовлення окремих вузлів виробу;
- складання технологічної послідовності виготовлення окремого вузла та швейного виробу;

Аналіз експериментальних даних дозволив виявити рівні успішності у володінні теоретичним матеріалом.

Як показали результати, студенти експериментальної групи отримали значно змістовніші і конкретніші знання із володіння матеріалом в порівнянні з учнями контрольної групи, де дана методика не застосовувалась, про що і свідчать оцінки, наведені у рисунку 1.

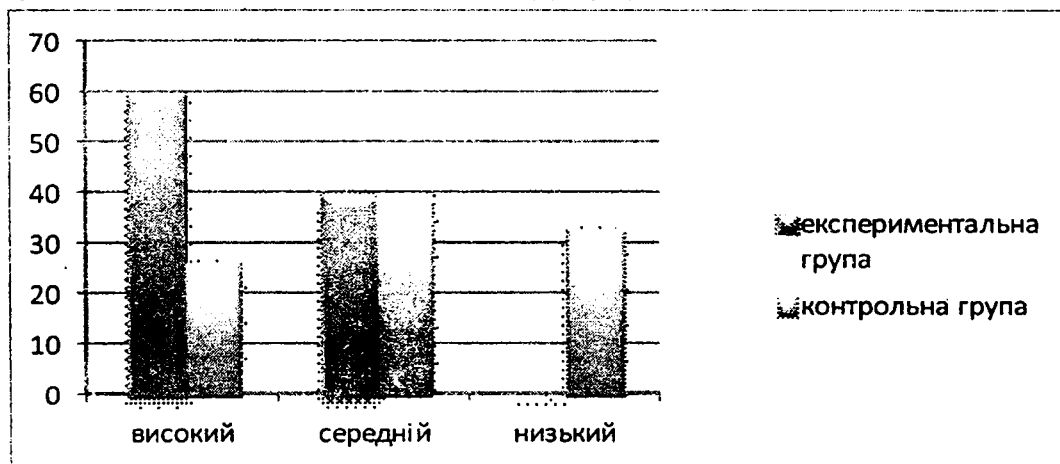

Рис. 1 Рівень успішності учнів

Висновок: є всі підстави стверджувати, що використання удосконаленої методики з врахуванням компонентів предметної компетенції і складених відповідно до них творчих завдань в процесі навчання кравців забезпечує глибше та якісніше засвоєння ними змісту курсу.

Складена система методичних рекомендацій дає такі результати:

- підвищується загальний рівень знань;

- учні реалізують потреби таланту на практиці;
- учні знаходять шляхи досягнення своїх планів;
- стимулюється творче та гнучке мислення учнів;
- зростає самоутвердження учнів у виборі професії.

Таким чином, вирішуються найголовніші вимоги до сучасного працівника: розвивається творча особистість, яка володіє широким технічним світоглядом, здатністю оперативного реагувати на будь-які зміни у технологічному процесі, самостійно визначати найбільш раціональні прийоми трудових дій, що вимагає від них ґрунтовних знань, умінь і особистісних якостей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гончаров С. М., Гурін В. А. Методи та технології навчання в кредитно-трансферній системі організації навчального процесу: Навчально-методичний посібник. – Рівне: НУВГП, 2010. – 451 с.
2. Інноваційна професійно-технічна освіта: пошуки шляхів оновлення: матеріали III-ої Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції (26 – 30 березня 2012 р.) / Інститут післядипломної освіти інженерно-педагогічних працівників Університету менеджменту освіти (м. Донецьк). – Донецьк: ІПО ІПП УМО (м. Донецьк), 2012. – 340 с.
3. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи (Бібліотека з освітньої політики) / [За заг. ред. О. В. Овчарук]. – К.: "К.І.С.", 2004. – 112 с.
4. Левин Э.Д. Творческая педагогика // Лучшие страницы педагогической прессы. – 2004, №2. – С. 25-29.

Панчук О.

Науковий керівник – проф. Гушулей Й. М.

ФОРМУВАННЯ УЯВЛЕННЯ ПРО МЕХАНІЗМ ПЕРЕТВОРЕННЯ РУХУ «МАЛЬТІЙСЬКИЙ ХРЕСТ» НА УРОКАХ ОСНОВ ТЕХНІКИ У ЛІЦЕЯХ

Головною метою уроків основ техніки є формування технологічно освіченої особистості, підготовленої до самостійного життя і активної перетворювальної діяльності в умовах сучасного високотехнологічного, інформаційного суспільства для реалізації творчого потенціалу учнів.

Проблема технічної підготовки учнівської молоді знайшла своє відображення у працях багатьох вчених. Так, визначенню сутності і структури загальнотехнічних знань присвячені публікації Й. Гушулея, М. Жиделева, Н. Мельникова, П. Ставського та ін. У загальнодидактичному плані проблема формування загальнотехнічних знань досліджувалася П. Атутовим, В. Ледневим, О. Согою, С. Шапоринським. Незважаючи на велику кількість праць з даної проблеми, ціла низка питань у відборі змісту навчального матеріалу для загальноосвітніх шкіл залишається ще мало вивченою [2].

Отже, практичне значення та недостатнє вивчення зумовили актуальність даної проблеми.

Аналіз змісту навчального матеріалу загальнотехнічних дисциплін та функціональних елементів енергетичних ланцюгів дозволив нам визначити такі основні поняття механічного каналу передачі енергії в техніці: структура механізму, типи механізмів, параметричні перетворювачі енергії, види механізмів.

Розглянемо граф і специфікацію навчальних елементів I розділу курсу з основ техніки "Передача і перетворення руху"

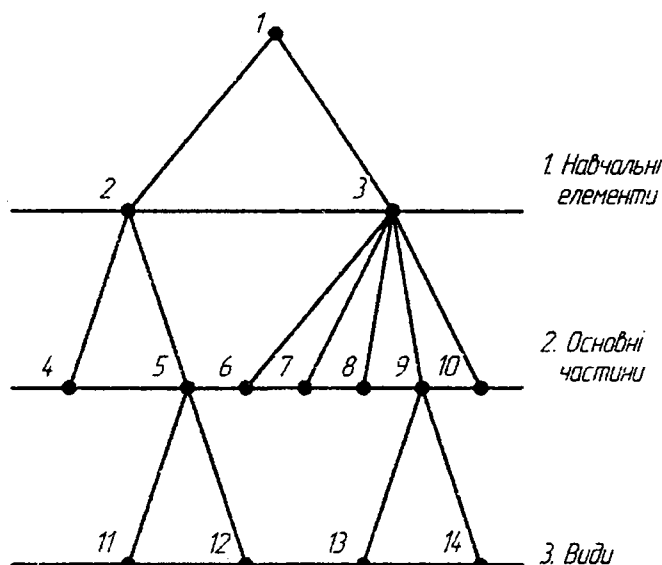

Рис. 1. Граф розділу «Передача і перетворення руху»

Так, на рисунку 1. навчальні елементи 2, 3 віднесені до елементів першого рівня і розміщені на горизонтальній лінії 1 «Навчальні елементи». Всі елементи від 4 до 10 об'єднані певною спільністю.